

Émelygés

Mióta rákos vagyok, gyakran kezdem úgy a mondatokat: Mióta rákos vagyok... Kimondatlan mondatok. Azokat. Azokat kezdem így, vagy el se kezdem, mióta rákos vagyok, bár csak azóta kezdhetnék így el egy mondatot, mondatokat, szóval nem kezdem, szótlantul, kezdetlenül kezdem, csak bennem van, vannak ilyen mondatok bennem, ilyen kimondatlanok, szétsugároznak, szétáradnak belül, bent, árad a beszéd, gondolatnak hívják, míg csendben, míg belül megy csak szét, megy, és kezdődik, kezdődne, úgy kezdődne, Mióta rákos vagyok... Sokszor be sem fejezem. Csak elkezdem, vagy el se kezdem, érzem, és árad, Ez van, mondom, Ez van, és érzem, hogy most mondanám, ha hangosan mondanám, de halkán se, csak belül, ezt a nemmondat, nemgondolat érzést, hogy újra kéne fogalmazni, újra ezt az „Ez van”-t, és akkor jön, hogy Mióta? Jönne, de nem. Ez a *Mióta?*, meg ez a *most* nem fér meg egy érzésben, egyszerre nem, és kezdeném előről megint újrafogalmazni ezt az áradó érzést, és akkor már nem érzés, gondolat, mondom magamban, de nem mozdul a száj, nem a gégeporc, vagy minek kell, mozdulatlan modom, és gondolat így ez is, érzés és mozgás, lassan minden csak gondolat. Gondolat én is. Ezt gondolom, mióta úgy kezdek bizonyos mondatokat: Mióta rákos vagyok... Rákos mondatokat gondolok, bár mondani szokás mondatot; gyakran mondogatom, attól, hogy befelé terjeszkedik egy végtelen mondat, attól lett ilyen, hogy bent maradt, és mindig bent marad összes ága-bogával, ki-

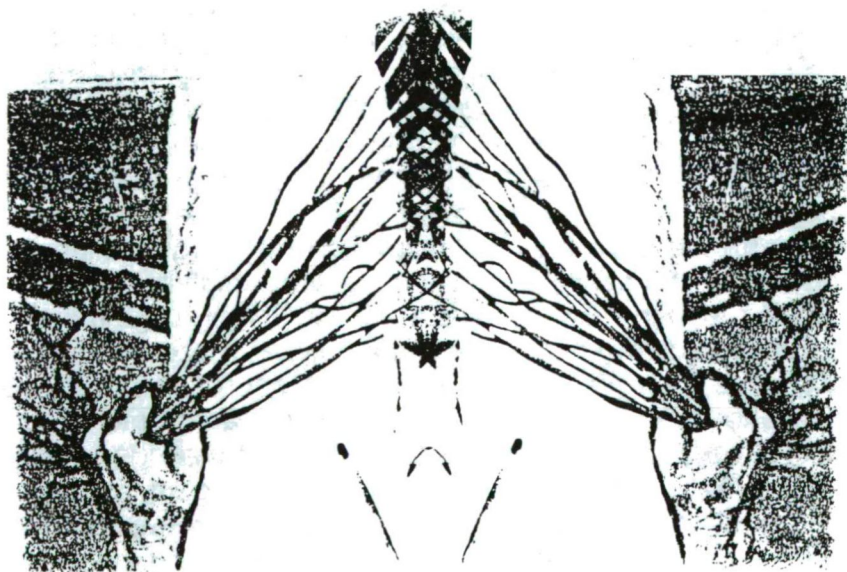

téphetetlen, vagy árad, és mondom, ne!, ezt mostmár tényleg ne!, de mért éppen most, most van ez, hogy Ez van, mióta mondom magamban ezt az el sem kezdődő mondatot. Nem mondom. És milyen gyakran nem! Nagyon és mióta. Vagy már mondani se kell, a jelentését élelem, jelek közt, úgy hiszem, minden jel, jelentéséről leszakadt, csak valami semmi van ott, valaminek a helye, vagy valaminek a helyének a helye, mikor a földből kiemelsz egy követ, és az alakja bentmarad, alatta bogarak, karéjos, vak bogarak nyüzsögnek, ilyen a helyének a helye, mikor ez a valami semmi van ott, az *Ez van*. És akkor ki sem mondd, nem érted magad. Az „Ez”-t talán még úgyahogy, de a „van”... ott van ez a *van*, ott a jelentés helyének helyén, és mögötte valami semmi, hogy is lehet elkezdni ilyet, ilyeneket kezdeni, és akkor rögtön arra gondolsz, hogyan kezdődött, hogy *Mióta?*, és a mondat elejére értél, és most se kezdjed el, a hangszalag tónusa változatlan. Vagy mégis, csak másba fogsz. Egy semleges beszéd. Mintha nem te lennél, mintha nem lenne az, hogy Ez van. Magamban beszélek. De mindig csak a tükör előtt, hogy legyenek ketten. Ne higgyem azt, hogy teljesen hülye vagyok, mert magában csak a hülye beszél. Vagy nem minden hülye beszél magában, aki magában beszél, az én vagyok, tehát magamban, az nem hülye, vagy ketten vagyunk, mert a tükörben is, és az ott, a tükörben, az nem én, *Mióta* nem én? Hogy *így* vagyok, de *mióta?* *Mióta* van ez, hogy *Ez van?*, ezt kérdezem magamtól, és tátog a száj a foncsoron, és bámulok a *pofánkba*, innen jön csak a hang, onnan tátog az, aki lettem, aki vagyok újabban, ha vagyok még, gúvasztom rá a szememet, vérhálós fehérje, szarkalásos bőr, fehérén fehér, pofazacskóm nőtt, mint a hörcsögnek, egy albínó hörcsög, szörletlen laboratóriumi példány, leveszem a kendőt, felteszem a kendőt, leveszem, fel, mintha változna ettől valami, holnap menni kell megint, bombáznak szét, csak gyorsabban szét, csak már egészen szét, bele a sugarat az agyam közepébe, és az egészet egészen szét!, kapcsolót maximumra, csak már ne, többet tényleg ne!, és akkor nincs ez, ez a tükör előtt motyogás, ez a kendőt le, kendőt fel, ez a vállpánt leeresztő, hálóbíng félrehúzó, rohadt önkukkolás, mint valami perverz állat, ülök, motyogok, nézek, motyogok, nézek, ülök, tükörben aki egyre inkább leszek, felsőteste belóg, mozog a szája, vállpántja karjára csúszik, remegő ujjakkal a gombokon matat, (ügyetlen férfiak mozdulatai), húzódik a selyem,

húzódik szét, széjjel, és valami húzódik alatta, kusza hegek, lilás varratok, a mellem helyének a helye, ez a valami semmi, levették, mindig ezt mondták, Levesszük, ilyen illedelmesen, Sajnos le kell vennünk, asszonyom, ezt mondta a Kaufmann, sohasem hallottam amputáció, vagy hogy levágják, hogy nyiszatolnak rajtam, nem, illet tényleg sohasem. Bementem. Levágtak. Ez volt. Nem tudom, mért kellett. Hazajöttem, és öklendeztem. Mire mentek vele? Gyűlöltem a Kaufmannt. Ezért. Ezért is. Hogy mért nem hagy nőként megdögleni. De mostmár kezdem belátni, igaza volt. A nyiszatolás midig gyorsít az ügy lefolyásán. Legalább hamarabb vége. Csak ez az örökös kukkolás. Émelygek tőle, mégsem tudok nem odanézni. Nem lehet nem azt tennem. Kimegyek a konyhába, iszom egy kis vizet, teszek-veszek, benézek a hűtőbe, mintha lenne ott valami, amit volna kedvem enni, nézem a gépsonkát, lassan kiver a víz, már a hús látványától is rosszul leszek, márminthogy relatíve rosszul, rosszabbul csak inkább, nem ettem hetek óta húst, hozom, kidobom, hozom, pedig eddig a húst is hússal, becsukom a hűtőt iszom megint, visszamegyek, leülök, nézek, motyogok, vállpánt le, gombok, lilás heg, a helyének a helye, nézem, tükörben tátog, száj, vagy mi, egy sötét nyílás, és utálok magam, hogy már megint itt kötök ki, és utálok, hogy utálok magam emiatt, miért tetézzem rossz lelkiismerettel?, de akkor is, mi ez a kukkolás, ez a kukkolási kényszer, hányingerem van a látványtól, és hányingerem van magamtól, hogy nem tudok felállni, nézni kell, odavonzza a szemet, a vérhálósát, odavonzza, s mintha a két hányinger kioltaná egymást. Torlódó, húzódó, zavarodott bőr, zavaros igyekezet, hogy befedje a roncsolt részeket, kusza vonalak, árnyalatok és kitüremkedések. Aztán felállok, kimegyek, konyha, víz, hűtő, vissza, tükör. Tükör, vállpánt, gombok, ostoba matatás, ostoba nézelődés. Önvád, gombok, matatás, konyha, tükör, mért utálnám magam, ha ez nem én vagyok! Neeem! Hülye infantilis nő! Te nő! Te ex-nő, mi az istent üvöltöző! Minek?! Jobb lesz ettől? Estére alig tudok járni. A csomók miatt a combhajlatomban. Becsukom az ablakot, bekapcsolom a rádiót, beülök a kádba, csorgatom a vizet, és üvöltök egy órát. Azt hiszem, nem hallják. Vagy hallják, de nem szól érte senki. Amúgy se szól senki. Reggel konyha, hűtő, víz, szoba, tükör, vállpánt, gombokon matatás, kukkolás, kukkolás. Aztán önkéntelenül sminkelni kezdek, már félig kész vagyok, mikor tudatosul ben-

nem, mit is csinállok, vihogni kezdek, vihogni meg üvöltöni néha, kinek akarsz tetszeni, te roncs, a vén hülye Kaufmannak, vagy az izotópoknak?, Kinek?!, mondd már meg, édesem! A vén hülyének?, te már úgyse leszel vén, bár hülye vagy, hülye ettől az egésztől, mert magában csak a hülye beszél. És járkálok a lakásban egész délelőtt, egész nap, konyha, hűtő, kapszulák, víz, rádió ki, rádió be, sonka, émelygés, rádió, kapszulák, víz, szoba, tükör, hegek, egy félig sminkelt arc, kendő fel, kendő le, albínó hörcsög, motyogás, konyha, víz, szoba, tükör, vérháló, szarkaláb, vállpánt le, gombokon matatás, motyogás, hányinger, motyogás. Hildát kipakolták, így mondta, kipakoltak, egyszer meg részegen: *kimiskároltak*, utána bögött, kimiskároltak, az is a Kaufmann, kipakoltak, mondta Hilda, bentről telefonált, legalább neki volt már akkor gyereke, kiborult, hogy többé az se, De legalább élsz, mondtam, *Ez élet?*, úgy kérdezte tőlem, mintha miattam lenne ez, kipakolták, túlélte, ennyi a történet, gyakran gondolom, gondolok rá, mióta... de ha itt lenne, zavarna, mindenki zavarna, magamat is zavarom; az a részem, amelyik *már* nem én vagyok, folytonosan irritálja azt a részemét, ami *még* én vagyok. Azt akarom látni a tükörben. Azt az ént, amelyik már nem én vagyok, azzal a látással, ami még én vagyok. A látásomnak, az érzékeimnek, a tudatomnak, a gondolataimnak is el kéne rákosodniuk, hogy ne őrijtsen meg ez a kettősség. Hogy természetes összhang legyen, hogy ne zökkenjen a jelenbe az én át, s ne legyen más a zökkenő után, ne változzon a viszonya, viszonyuljon úgy, mintha nem is kellene sehogy, és hol ez a zökkenő, hol volt?!, kérdzem, mióta?, mikor?, az nem lehet, hogy egy sejt egyszercsak úgy dönt, hoinaptól burjánzani fogok, vagy összebeszél egy csomó sejt, miket is beszélsz, édesem, te infantilis állat, te perverz, nézegesd, nézzed, gyorsan gyógyul, nem?, örülsz, ugye?, na még kicsit, simítsd is végig, milyen bársonyos, selem és bársony, vállpánt le, gombokon babrálás, lila heg, tükör, konyha, víz, sonka, émelygés, rádió, víz, kapszulák, émelygés, szoba, tükör, émelygés, gombok, émelygés, kendő le, émelygés. Émelygés; émelygés. A helyének a helye. Mintha nem valamitől, hanem valami *iránt* émelyegnék, nem lehet szavakkal mondani. Nem. De mit csinálnak velük, ha vágják le, ha le vannak *véve* már, két darab hús, behunyt szemmel látom, teszi be a Kaufmann valami zsákba, nylon, babrál rajtuk, csöcsőrészi a húst, hentes kesztyűs kézzel, úgy bánik velem, ve-

lem el, gyűjtik ezeket?, egy fiók teli levágott mellekkel, kihúzza a Kaufmann, szája elhúzódik, mutatja, ez az ő kis gyűjteménye, behunyt szemmel matat, turkál benne, hülye vagy, édesem, elégetik biztos, kis kemencében egy-kettő összeég, szélnek eresztették a melleidet rég, kis *házikrema*, abban; mész utánuk te is, nem is sejtéd, milyen gyorsan mész, mész a melleid után, pedig milyen szeretettel növesztgetted őket, hülyeség!, megszépítő messzeség, legalább annyira megijedtél, mikor kaptad őket, mint mikor elvették őket, sokára indultak neki, de aztán nagyon nekiindultak, húztak előre, most is húznak, a tűzbe, hogy tűzbe jöttél akkor, de futni csak kelletlen futottál, nem fért tőlük el a karod, és a padtól is hátrább kerültél, görnyedten jártál, és azt hitted, mindenki téged néz, vagy nézett is, és később hiányzott, ha nem. És volt valami fiú, bávatag szőke, zavartan köhécselt, úgy mert csak tapizni, azt játszotta, hogy csak játszik, nevet adott nekik, Az egyik a Klotild, a másik a

Sáfrány Ákos munkája

Matild, mondta, a jobb volt a Matild, vagy nem is tudom már, nem emlékszem; a nevére sem, a fiúéra; Klotild, Matild elment, a kremába mentek, béke poraikra, mellbedobással át, oda, a tűzbe, a semmibe, a nixbe. Tapiztak, folyton csak tapiztak, ezt váltotta belőlük ki, mint belőlem a nézést az a heg, az a lila kaszabolás ott elől, és sohasem szoptattam, sohasem volt tejem, szűzen haltak meg a melleim, hülye vagy édesem, micsoda hülyeség, talán azért, azért vették el, visszavették, akik adták, hogy nem használtam, vagy nem arra, amire van, amire kéne, micsoda prűd hülye lettél, a végén még bibliás vénasszonyt csinál belőled a félelem, van még néhány heted megöregedni, ha ez kell, mintha ismernéd még ezt a szót, kell, nem kell semmit, csak ez a kényszeres kukkolás, ezt se kell éppen, és mégsem tudsz mást, vállpánt lecsúszik, gombokon zavart matatás, tükör, kendőt le, kendőt fel, nézés, motyogás, kapszula, motyogás, konyha, víz, hűtő, szoba, tükör, vetkőzés, nézés, émelygés, motyogás, nézés, motyogás, émelygés, üvöltés a kádban, éber álmok, Kaufmann egy nagy fiókban turkál, nehezen felkelek, egy új nap, mínusz egy nap, felkelek, nézés, émelygés, motyogás. És aztán hirtelen csörrenés, indulnál is, nem is, de merre, ajtó vagy telefon, vagy maradnál inkább, de ajtó, mész mégis, pongyola összezár, és arcok, fejek, hangok, látogatók, megalázó hazugságok, Milyen jó színben vagy, Minden rendbejön, ilyenek, Feküdj csak le, pihenj, Véletlenül se akarunk zavarni, Csak erre jártunk éppen, mindig erre járnak éppen, nem bírnak nem megnézni, ugyanaz az aberrált készítés, ahogy a hegekkel én, látni kell, hogy vége, vagy vége lesz, hogy mért lesz vége, miként, ez a borzongás kell, plusz lelkiismeret, vagy mi a franc van nekik, hogy nem hagynak cserben, tehetetlenségünket megosztjuk, és az így csak hatványozódik, fekszem, és állnak körül, van, amelyik járkál, és megaláz a jelenlétük, és megalázza őket, hogy megaláznak, és végül megaláz mindannyiunkat a helyzet, a szeretet lehetetlensége, mert csak gyűlölni lehet így, a többi csak máz, gyűlölöm őket, mert túl fognak élni, és gyűlölöm magam, mert gyűlölöm őket, noha szeretni kéne, gyűlölöm őket, mert idejönnek, és erre ráébresztenek, ők pedig gyűlölnék engem, mert ide kell jönniük, mert ezt diktálná az az illem és szeretet, de gyűlölnék idejönni, agóniaszag van, hiába szellőztetek, gyűlölnék, mert saját halálukra emlékeztetem őket, és gyűlölnék a saját halálukra gondolni, és gyűlölik magukat, mert az illem és a sze-

retet azt diktálná, hogy ne töltse el őket jó érzéssel az, hogy túlélnek engem, mégis jó érzéssel tölti el őket, s ezt is gyűlölik. Gyűlölik a gyengeségüket, hogy nem tudnak nemet mondani mindarra, amit a szeretet és az illem diktál, és gyűlölnék engem, mert becsaptam őket, nem én vagyok itt az ágyon, vagy pontosabban nem az az én, akit szerettek, aki iránt a szeretet bármire is kötelezné őket. Gyűlölik, hogy hagyták magukat becsapni, és most egy idegent látogatnak akaratok ellenére, és gyűlölik az illemet, ami ráveszi erre őket, mert erősebb náluk. Fekszem, állnak megalázottan. Egyre megalázottabban. Egyre nevetségesebb mondatok. Várom a csengőt, és kiver a víz, ha hallom a hangját, és fordítva: Csak ne, csak nehogy, mondogatom, és mégis mikor hallom... Nem tudom, mért van ez. Elüldözném őket. Meg is tettem. A Hilda volt, pont a Hilda, és a gyerekekkel jött, a gyerekekkel, azt hittem belerúgok, hozott öt kiló banánt, ez a banán a mániája, hozta, letette a takaróra, a mellemre, vagy elől rám, azt hittem, összenyom az a hülye banán, és akkor elég lett valahogy hirtelen, mondtam, Minek hoztad, kár belém, és szabadkozott, zavarba jött, hazudott, és ettől én még jobban, Minek?, mondtam, Ki tudja, mikor, és üresen kell tartanom a gyomrom, a belem, magyaráztam tárgyilagosan, mert a végbél izomgyűrűje elernyed, erre mondják, édesem, hogy beszart a halott, és nem akarom ezt, nem akarom így, szépen akarom, ha már kell, és sírni kezdett, és eltakarta a gyerek arcát, nem tudom, miért, és szó nélkül elment, bevágta az ajtót, gondoltam: sikerült. De vannak még, és jönnek. Már nem sírok. Mióta biztos. Nem a leletek győztek meg. Nem is a Kaufmann. Mikor még nem volt biztos, vagy biztos volt, de nem egészen, vagy egészen, de én még azt hittem, hogy nem egészen, vagy nem is hittem igazán, csak elhittem magammal, noha nem hittem, szóval akkor elhatároztam, hogy megtanulok franciául. Mért pont franciául? Mintha pótolni akarnám, amit elmulasztottam. Gyorsan elvégezni, mint valami külsőleg rám-rótt feladatot, vagy hogy ne figyeljek oda, arra, hogy *Ez van*, mintha máshova is utaznék még, Tel, mondtam, te lökött tyúki!, a Szent Péternek akarsz *bon jour*-ral köszönni? De nem. Erősnek akartam mutatkozni, hátha rámragad valami tényleges erő, de akkor még azt hittem, valódi erő ez, ami levitt az utcára, el a könyvesboltig, emlékszem, álltam a polc előtt, a nyelv-könyveket néztem, és a feliratot az egyikken: kezdőknek és halandóknak, és elolvastam egyszer, és ötször, és ötször

ugyanígy, és hatodszor rendesen, haladóknak, és akkor jöttem rá, kész, vége, nem a leletek, nem a Kaufmann, hanem bent, odabent mélyen, ami van, az mutatja, hogy kész, akkor futott végig rajtam, hogy nincs tovább, nincs vissza, minden erről szól bennem. Először és utoljára megengedtem magamnak a luxust, hogy megértsem, üvöltöttem, bőgtem, hisztériáztam, a sarokba guggoltam, kör támadt körülöttem, és kezek nyúltak le, és beléjük martam, köpködtem, nyálzottam, és elmosódó, olvális foltok, arcok távol és közeledve, hangfoszlányok, valaki orvost emlegetett, szivárványszínekre bomló neonfények, a nyál a pulóveremre folyt, nyüzsgés, zaj, felálltam hirtelen, félrelöktem őket, ki a boltból, ki az utcára, futni is volt erőm, utoljára futni, de az egy egészen más erő volt, mint amit magamnak előlegezni akartam, futottam haza, a liftben a tükörbe mosolyogtam, nem tudom, miért. Aztán másnap a Kaufmann, valamit megsejtett, igen, másnap megint: Hogy vagyunk, hogy vagyunk, Émelygek, mondtam, Ugye, csak átvitt értelemben, mondta, Igen, áttételesen, mondtam.

Budapest

Nagy Atilla Kristóf